

Memo

Datum : 10 november 2023
Aan : Gemeenteraad Arnhem
Van : Cathelijne Bouwkamp
Betreft : Stand van zaken Defensiecluster Schaarsbergen

Tijdens de raadsbehandeling over de vaststelling van de Omgevingsvisie Arnhem 2040 heb ik de toezegging (nummer 1417) gedaan beknopt verslag aan de raad te verstrekken over wat er de afgelopen jaren is gebeurd op de natuurzone ten noorden van de Koningsweg. Dit naar aanleiding van amendement 23A31. Met memo wordt invulling gegeven aan deze toezegging.

Stand van zaken Transformatie Vastgoed Defensie

De vastgoedportefeuille van Defensie kampt met enorme onderhoudsachterstanden. Met het Programma Transformatie Vastgoed Defensie wordt tussen 2022 en 2042 al het Defensie vastgoed klaar gemaakt voor de toekomst conform het Strategisch Vastgoed Plan (SVP). Het Cluster van militaire terreinen in Schaarsbergen is één van de eerste locaties die aan bod komt binnen het programma.

Het programma draagt bij aan een viertal op hoofdlijnen beschreven strategische doelen:

- Het verhogen van de operationele gereedheid en inzet
- Het verbeteren van aantrekkelijk werkgeverschap
- Het verduurzamen van de vastgoedportefeuille
- Het financieel in balans brengen van de vastgoedportefeuille

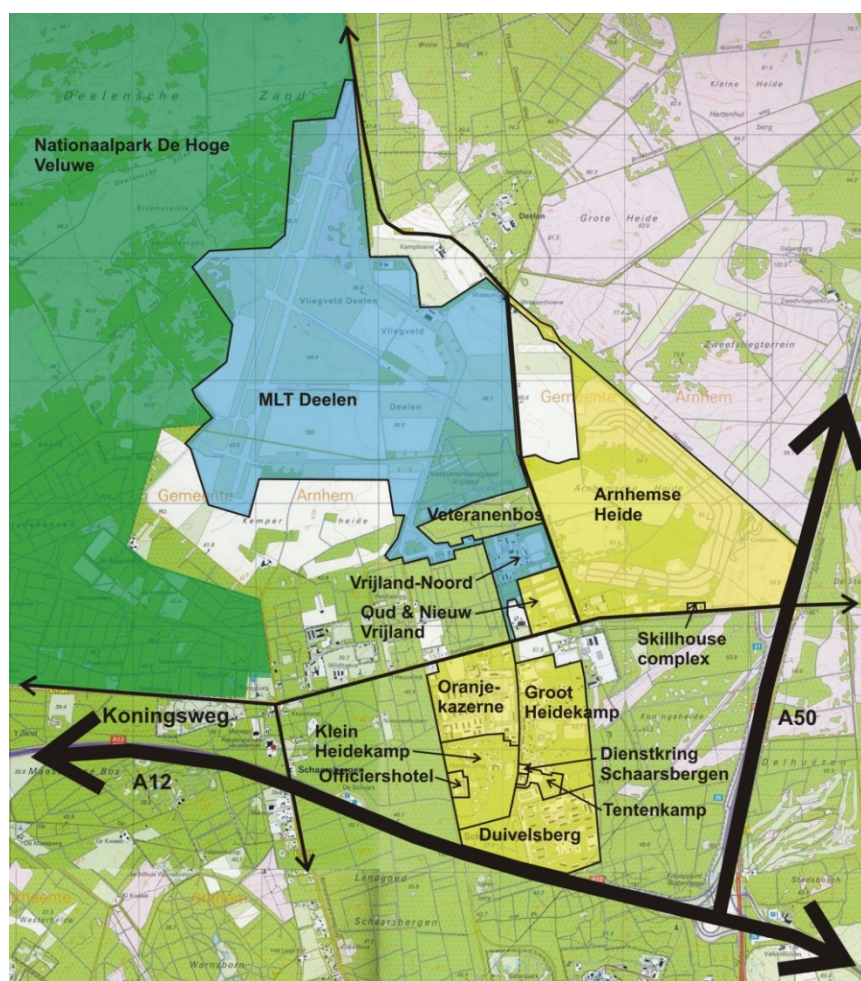
De locaties van de 11e Luchtmobiele Brigade en het Defensie Helikopter Commando te Schaarsbergen bestaan uit een aaneenschakeling van terreinen en gebouwen in het gebied Arnhem-Noord. De aanwezigheid van de vliegbasis Deelen en de oefen- en schietterreinen in de directe omgeving maken het gebied een strategische plek voor Defensie.

Het huidige complex is echter sterk verouderd en moet dringend worden gemoderniseerd. De monumentale status van een groot deel van het terrein en gebouwen, de aanwezige munitieopslag met bijbehorende veiligheidszonerings en het feit dat de Brigade moeten kunnen blijven opereren gedurende de herontwikkeling, maakt deze opgave op de huidige locatie kostbaar en complex. Dit was aanleiding voor Defensie om in de directe nabijheid te zoeken naar alternatieve scenario's.

Het huidige Cluster Schaarsbergen bestaat uit:

- Complex Klein Heidekamp
- Oranjekazerne
- Complex Groot Heidekamp
- Munitiecomplex Duivelsberg
- Militair Luchtvaartterrein Deelen
- Oud-Nieuw Vrijland

- Arnhemse heide inclusief schietbaan

Gebiedsverkenning

In 2021 is gestart met een Gebiedsverkenning waarin is gekeken of het mogelijk is om álle terreinen op

Figuur 1: Defensiecluster Schaarsbergen

een alternatieve locatie te clusteren, naast de mogelijkheden om een nieuwe kazerne op de bestaande kazerneterreinen te realiseren.

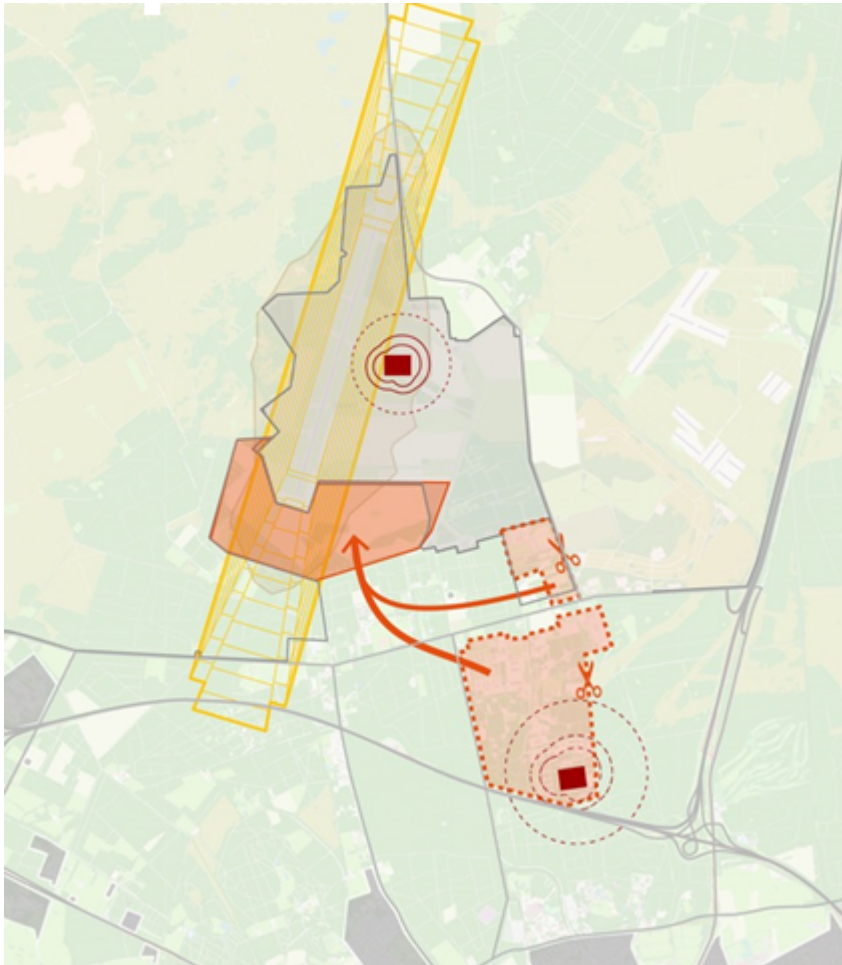
In de verkenning is het aantal varianten terug gebracht tot twee scenario's:

1. *Huidige locatie*

De bestaande defensie terreinen ten noorden en ten zuiden van de Koningsweg waarbij de focus van de nieuwbouw op het zuidelijke Cluster ligt.

2. Akkers ten zuiden van de vliegbasis

Deze locatie ligt direct ten zuiden van de hekken van de vliegbasis en direct ten oosten van de hekken van het Nationale Park De Hoge Veluwe.

Figuur 2: Scenario verplaatsen kazerne naar akkers ten zuiden van de vliegbasis

De ambtelijke verkenning van Defensie, Rijksvastgoedbedrijf, Provincie Gelderland en de Gemeentes Arnhem en Ede heeft niet geleid tot een gezamenlijk voorkeursscenario waarin voldoende meerwaarde schuilt voor alle betrokkenen. Bovendien zijn verdiepende studies nodig, bij voorkeur middels een Landschap Ecologische Systeem Analyse (LESA). Het is aan Defensie om een vervolgstap te zetten. Maar het ministerie kan nog niet aangeven hoe het vervolgproces er uit gaat zien. Als er meer bekend is zal de gemeenteraad daarover geïnformeerd worden.